

POSTANOWIENIE

15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 15 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.W.

przeciwko M.W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na skutek skargi kasacyjnej A.W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 28 listopada 2023 r., I ACa 189/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej 2700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;

3) przyznaje adwokat K.K. ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie wynagrodzenie w kwocie 2700 zł (dwa tysiące siedemset), podwyższone o należny podatek od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

[ag]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 listopada 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie, po rozpoznaniu sprawy z powództwa A.W. przeciwko M.W. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego

w Krakowie z 24 listopada 2021 r. i orzekł o kosztach postępowania.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości oraz wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi

kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie istotnego zagadnienia prawnego polegającego na konieczności wyjaśnienia pojęcia „rażącej niewdzięczności” w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. Ponadto skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Bliższa analiza skargi kasacyjnej nie wykazała, że w sprawie występują powołane przyczyny kasacyjne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy zajął stanowisko w określonej kwestii, a nie zachodzi potrzeba jego zmiany. Interpretacja pojęcia „rażąca niewdzięczność”, o którym mowa w art. 898 § 1 k.c. była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Nie jest to zatem zagadnienie nowe, wymagające wyjaśnienia (zob. postanowienie SN z 18 czerwca 2019 r., II CSK 673/18; zob. też np. wyroki SN: z 10 sierpnia 2017 r., II CSK 871/16; z 26 stycznia 2018 r., II CSK 254/17; z 13 września 2018 r., II CSK 577/17; z 30 października 2019 r., V CSK 210/19). Nadto przyczyną domagania się eksmisji skarżącego było jego naganne zachowanie związane z chorobą alkoholową, co uniemożliwia przypisanie złej woli zachowaniu obdarowanego.

Z treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało również, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co wymaga wykazania - przez przytoczenie jurydycznych argumentów - że zaskarżone

orzeczenie jest wadliwe w sposób elementarny i widoczny już na pierwszy rzut oka (zob. m.in. postanowienia SN z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Wniosek ujawniał ponadto w tej materii argumentacyjną sprzeczność. Jasne jest bowiem, że albo w sprawie występuje zagadnienie prawne, a więc kwestia trudna, dotychczas nierozstrzygnięta i wymagająca pogłębionej analizy, albo też skarga jest zasadna w sposób oczywisty, co zakłada niewystępowanie w sprawie żadnych zagadnień prawnych, poważnych wątpliwości interpretacyjnych lub rozbieżności w orzecznictwie (zob. np. postanowienia SN z 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z 18 października 2016 r., I UK 466/15).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

ag

[a.ł]